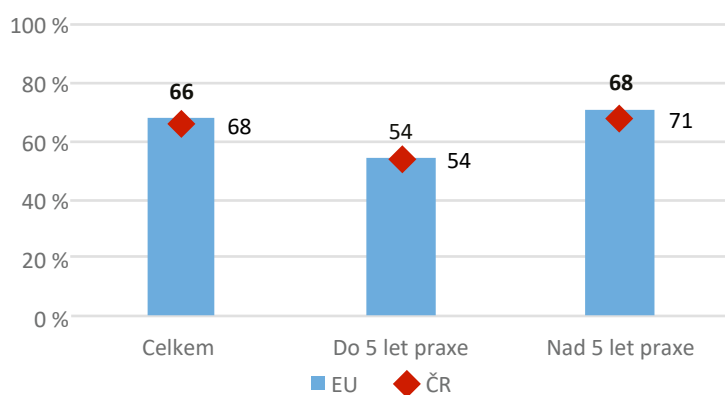

ovlivnit **rozvoj dětí a mládeže** a že díky práci učitele mohou být **prospěšní pro společnost**. Třetím nejčastěji zmiňovaným motivem při volbě učitelé profese byl školní rozvrh (např. hodiny, prázdniny, práce na zkrácený úvazek), který zapadá do povinností v osobním životě – za důležitý jej považuje 71 % českých učitelů, přičemž se vyskytuje ve vyšší míře u začínajících učitelů (77 %) ve srovnání se zkušenějšími učiteli (70 %). Osobní motivy, kterými je **jistota práce, spolehlivý příjem a stabilní kariéra**, považuje za důležitý aspekt učitelé profese okolo 60 % českých učitelů. To je mírně podprůměrný podíl ve srovnání s průměrem EU, který se u těchto tří položek pohybuje okolo 65 %.

Obecně se dá říci, že společenské motivy převažují nad motivy osobními ve všech zemích zapojených do šetření TALIS, s výjimkou několika asijských zemí (Šanghaj (Čína), Tchaj-wan, Japonsko, Korejská republika) a dále Lotyšska a Finska. Tyto státy lze obecně charakterizovat jako státy, kde je učitelé profese společensky ceněna a kde učitelé zaujímají vysoký ekonomický status.⁹ Není bez zajímavosti, že se rovněž jedná o země vynikající svými výsledky v mezinárodním šetření matematické, čtenářské a přírodovědné gramotnosti PISA (viz graf 2.3). Tato zjištění naznačují, že některé země, jejichž vzdělávací systémy vykazují vynikající výsledky žáků, vytvářejí takové podmínky, které činí z učitelé profese atraktivní povolání, přitažlivé pro budoucí generace učitelů.

Dotazník TALIS dále zjišťoval, zda byla učitelé profese z hlediska kariéry¹⁰ pro učitele první volbou. Kladně odpovědělo 68 % českých učitelů, přičemž vyšší podíl kladných odpovědí byl zjištěn u žen (70 %) než u mužů (62 %). Významné rozdíly byly rovněž zjištěny mezi začínajícími a zkušenějšími učiteli. Pouze 54 % začínajících učitelů, tj. učitelů s praxí do 5 let, uvedlo, že pro ně byla učitelé profese z hlediska kariéry první volbou. U zkušenějších učitelů s praxí nad 5 let to bylo 71 %. Obdobné rozdíly jako v České republice byly zjištěny také v průměru EU (graf 2.2).

Graf 2.2 Podíl učitelů, pro které byla učitelé profese z hlediska kariéry první volbou

Pozn.: Statisticky významné rozdíly mezi ČR a EU jsou zvýrazněny tučně.

Jak je patrné z grafu 2.3, mezi jednotlivými zeměmi existují značné rozdíly: podíl učitelů, pro něž představovala učitelé profese z hlediska kariéry první volbu, se pohybuje mezi 53 % a 92 %. Nejvyšší podíl takových učitelů (nad 80 %) byl zjištěn v Gruzii, v asijských zemích (Vietnam, Šanghaj (Čína), Tchaj-wan, Spojené arabské emiráty, Japonsko, Korejská republika), z evropských zemí potom v Portugalsku a Slovinsku. Naopak nejnižší (méně než 55 %) byl tento podíl na Novém Zélandu, v Holandsku a v Buenos Aires (Argentina).

⁹ OECD (2014), TALIS 2013 Results: An International Perspective on Teaching and Learning, TALIS, OECD Publishing, Paris.

¹⁰ „Kariéra“ byla definována jako placená práce, která z pohledu učitele utváří jeho pracovní život.